

PIENI PUUKELLO

1/2019

KARJALAISEN OSAKUNNAN JÄSENLEHTI VUODESTA 1916

“Autta miestä mäissä, älä män alla!”

– *Joensuulainen sananlasku,*
Kansanrunousarkisto

PIENI PUUKELLO 1/2019

- 4 Pääkirjoitus
- 5 VaraQ-palsta
- 6 Puhe Isänmaalle
- 8 Setä civikset houkuttelivat fuksityttöjä Tampereelle
- 12 Ai niinku entisöintiä?
- 15 Karjalan kieli Suomessa
- 17 Myö ollaan mehtäläissii
- 18 Karjalaisen Osakunnan virkailijat 2019

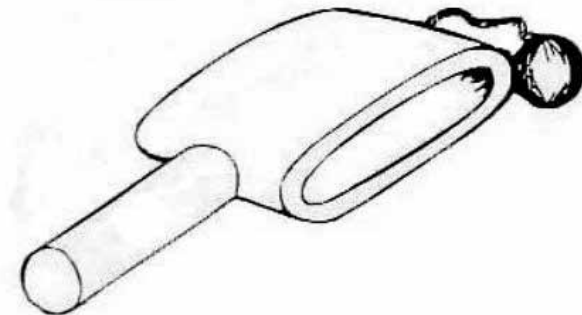
PÄÄKIRJOITUS

Vuosi on pyörähtänyt käyntiin ja kevätkin alkaa ehkä hiljalleen saapua, vaikka räntäsateet välillä kastelisivatkin meidät. Olemme selvinneet pimeän talvikauden yli. Päästessäni luennolta iltapäivällä ulkona on vielä valoisaa, eikä pimeys laskeudu heti kotimatkan aikana.

Vuosi on kuitenkin vielä täynnä haasteita, liittyivätpä ne sitten opiskeluun tai johonkin muuhun. Kyllä se kevät sieltä vielä (toivottavasti) tulee. Hyvää vuoden alkua kaikille osakuntalaisille!

Osakunnalla virat ovat jälleen vaihtuneet ja moni on päässyt kokeilemaan jotain aivan uutta. Minulla se oli edessä viime vuonna. On hullunkurista ajatella, miten nopeasti aika menee ja miten nopeasti kaikki muuttuu.

Alina Riionheimo

VARAQ

Usein sanotaan, että yliopistossa vaikeinta on sinne pääseminen sekä sieltä lähteminen. Hauskaa on se, että itselläni nämä molemmat vaiheet kestivät melkein yhtä kauan. Lukion jälkeen minulla oli useita välivuotia, ja pääsin vihdoinkin ja viimein sisälle humanistiseen tiedekuntaan viidennellä pääsykoekerralla. En häpeile tätä faktaa, vaan koen sen olevan tärkeä osa omaa tarinaani nuoruuden ja aikuisuuden rajamaastossa. Viime viikolla (maaliskuun puolivälissä), kuudentena yliopistovuoteni, valmistuin filosofian maisteriksi pääaineenani yleinen kielitiede. Onnistuin siis joillekin siinä kaikkein haasteellisemmassa tehtävässä, eli valmistumisessa.

Tähän rajapyykin ylittämiseen ja nimen uuteen etuliitteeseen menee vielä hetki aikaa tottua, mutta jos jokin yksittäinen tunnetila pitäisi nostaa esille, olisi se kiitollisuus. Olen kiitollinen kaikista niistä uskomattomista kokemuksista, joista pääsin nauttimaan yliopistossa opiskelun aikana. Olen mm. tavannut mielettömän määrän ihania ihmisiä, twerkannut Rovaniemellä järven jäällä, sitsannut Senaatintorilla, päässyt oman alan töihin Lontooseen, valvonut lukemattomia öitä juhlien, ommellut haalarit täyteen merkkejä sekä sukeltanut Isolla valli-riutalla Australiassa. Yhtäkään kokemusta en vaihtaisi pois. Kenties kiitollisin olen teistä, rakkaat osakuntalaiset. Osakunta on ollut omalle opiskelijaelämälle se kaikista tärkein ja rakkain palanen. Missään muualla en tuntisi oloani niin kotoisaksi, kuin karjalaisten keskuudessa, enkä missään muualla olisi päässyt näkemään ja kokemaan yhtä paljon, kuin osakunnalla. En olisi myöskään oppinut todella tärkeitä työelämän taitoja, jos en olisi ollut aktiivinen osakunnan erilaisissa viroissa.

Joten lähetän terveiseni teille kaikille täältä rajapyykin takaa, olitte sitten vanhoja käpyjä tai tuoreita fukseja. Kokekaa, näkekaa, tehkää. Uskaltaa hypätä rohkeasti mukaan uusiin juttuihin, uskaltakaa tutustua uusiin ihmisiin yli osakuntarajojen. Ennen kaikkea, tehkää omasta yliopisto- ja osakuntaelämästä juuri teidän näköisenne.

Kirsi
VaraQ, FM

PUHE ISÄNMAALLE

Puhe pidettiin Karjalaisen Osakunnan vuosijuhlilla 23.2.2019.

Arvoisa juhlaväki

Ostin viime viikolla Mannerheimintiellä sijaitsevasta Makian kivijalkaliikkeestä mustan hupparin. Makia on helsinkiläinen vaatebrändi, joka on ainakin suomalaisesta suunnittelusta kiinnostuneiden ihmisten piireissä arvostettu merkki. Makian vaatteiden käyttäjällä on paitsi tyylitajua mutta myös rahaa, sillä tuotteet ovat lähes sietämättömän kalliita. Uudessa, tiedostavuutta ja trendikkyyttä korostavassa helsinkiläisen nuoren hupparisani on Makian brändinimen lisäksi vasemman rinnan päällä Suomen vaakunasta tuttu leijona.

Ennen hupparin ostoa olin lupautunut puhumaan isänmaasta täällä Karjalaisen Osakunnan vuosijuhlilla. Kuinka vaikeaa, ajattelin! Ryhdyin järjestelmällisesti kysymään ystäviltäni itenäisyyspäivän tienoilta tuttuja kysymyksiä: mitä tarkoittaa isänmaa, onko se kenties synonyymi Suomelle? Mitä arvoja isänmaa sisältää? Mitä jos joku ei usko näihin epämääräisiin, mutta kaikissa juhlapuheissa selkeästi esille tuleviin arvoihin? Onko hän epäisänmaallinen? Ostin leijonahupparin ja kysymysten määrä vain kasvoi.

Ystäväni kiemurtelivat näiden pohdintojen takia. Paljon vähemmästä voitulla yhtä vaivaantunut olo. Pienen kysymyskierrokseni perusteella isänmaa kuuluu yhtä vaikeisiin, ja jopa henkilökohtaisiin aiheisiin kuten uskonto, feminismi ja raha. Puhu luontosuhteesta, ystäväni sanoivat.

Se, että meillä kaikilla olisi jaettu käsitys suomalaisuudesta, ei varmasti pidä paikkansa. Eihän meillä ole samanlaista luontosuhdetakaan, sillä olemme kasvaneet eri ympäristöissä: minä vartuin navetan varjossa, joku toinen meren äärellä. Luontosuhde ei ole myöskään muuttumaton. Ikääntyminen ja kokemukset muuttavat mieltämme ja arvojamme. Isänmaallisuus on aikansa tuote niin kuin luontosuhde – mielestäni isänmaallisuutemme elää 1800-luvun lopun mielikuvista, realistis-romanttisesta metsäisestä järvimaisemasta ja agraari-Suomen kurjuudesta sekä periksiantamattomuudesta. Unohtamatta sisällissodan ja toisen maailmansodan perintöä isänmaallisuuden määrittelemisessä.

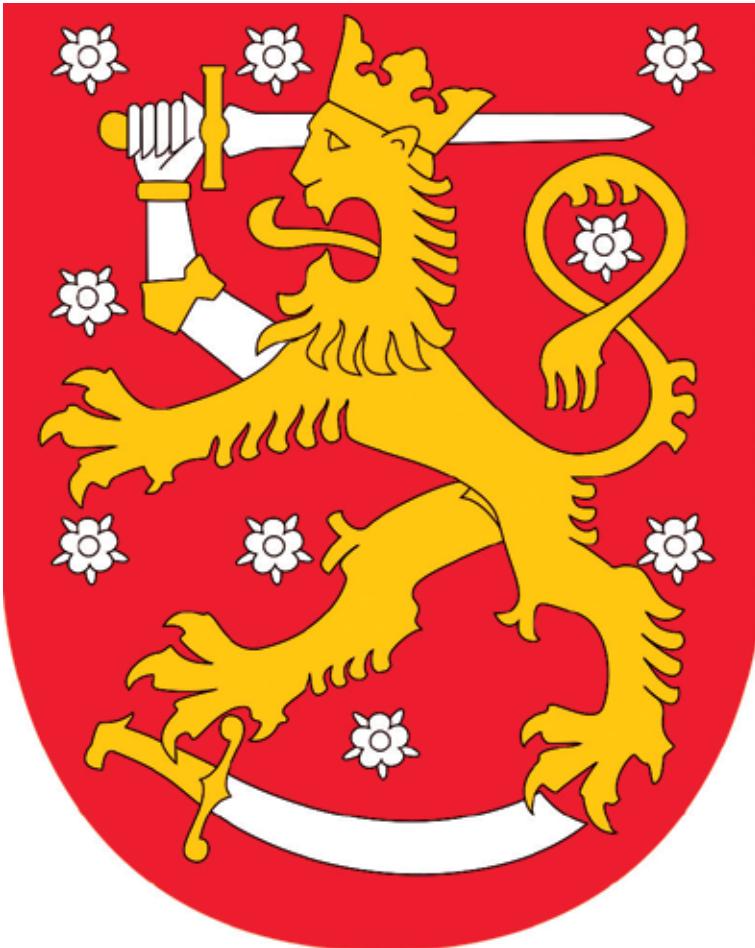
Tietoisesti 1800-luvun loppupuolella maalaustaiteen ja kaunokirjallisuuden avulla alettiin luoda kuvaa, millainen Suomi ja suomalaisuus on. Tämän kaiken teki ruotsinkielinen sivistyneistö, valtakunnan sen aikainen vähemmistö. Uudessa trendihupparissani oleva suomileijona on osa tarinaa isänmaallisuuden muutoksessa. Leijona kuuluu ikävään, mutta pakolliseen keskusteluun kansallisista symboleista - kuka niitä saa käyttää, millä perusteilla ja ovatko vanhat symbolit edes relevantteja isänmaallisuuden ilmaisemisessa 2010-luvulla.

Uskalsin ostaa suomileijonalla kirjaillun paidan, sillä uskon vaatemerkin Makian brändityöryhmällä olevan sama idea kuin Kalevala korulla, joka hiljattain julkaisi Suomen naarasleijona –riipuksen. Naarasleijona korusta

sanotaan, että sitä kantaisivat kaikki, joille on tärkeää, että “Suomi on tasa-arvoinen, kaikille yhdenvertainen ja oikeudenmukainen paikka elää.” Minä yhdyn Kalevala korun upeaan markkinointi- ja myyninedistämislauseeseen.

Suomalaisuus on loppujen lopuksi luotu harha. Se ei ole ikuista, muuttumatonta tai pyhää. Runoilija Paavo Haavikon sanoin isänmaa on “hyvä yhtenäinen kuvitelma, aikansa, yhteinen totuus, yhteinen vale.” Kun tietää, mistä yhteiset ja omat käsitykset ovat peräisin, syviäkin ajatuksia herättävä isänmaa on helpommin lähestyttävissä.

Isänmaallisuus on tunne – jopa yhtä monimutkainen tunne kuin rakkaus. Kokeilkaa perustella tunnetila, eritellä mistä kaikista asioista se koostuu. Tämän harjoituksen jälkeen olette valmiita linnanjuhliin televisiokameroiden eteen, kun teiltä kysytään, mikä on isänmaassa tärkeää.

SETÄ CIVIKSET HOUKUTTELIVAT FUKSITYTTÖJÄ TAMPEREELLE -Katso kuvat-

Kyykkäkerhon puheenjohtaja: “Minä en oikeasti edes pidä kyykästä.”
>> Lue Kyykkägallup!

Lauantaina 9.2.2019 etsittiin Akaateemisen Kyykän maailmanmestaria Tampereen Hermiassa. Karjalaisen Osakunnan kyykkäkerho otti osaa kilpailuun. Kyykkäkerhon puheenjohtaja Lauri Mauranen kertoi kisapäivää edeltävässä haastattelussa kyykkäkerhon kokoontuneen kaksi kertaa ennen varsinaista kilpailusuoritusta ja toteaa: “Mitä enemmän pidettäisiin tällaisia täysin ryyppäämispainotteisia tapahtumia kyykkäkerhon kanssa, ne olisivat aina parempia”. Kisapäivään kohdistuvat odotukset eivät olleet suuria. Mauranen arvioi, että kyykkäteknikassa sekä pelistrategiassa on vielä paljon hiottavaa. “Omaa peliä jos pelataan vaan, niin eiköhän se siitä sitten. Koitetaan sitten lahjoa niitä tuomareita”, Mauranen arvioi.

Kyykkäkerhon ensimmäinen peli päättyi roimaan tappioon. Tähän syynä oli aamuinen kankeus sekä osalle pelaajista lyhyeksi jääneet yöunet. Toisessa pelissä päästiin lähestulkoon tasapeliin ja vastassa olevalle joukkueelle hävittiin ainoastaan yhdellä kyykällä. Vi-

meisessä pelissä Karjalainen Osakunta yritti kovasti nousta ja voittikin pelin, mutta se ei enää riittänyt tuomaan paikkaa jatkokierrokselle. Karjalainen Osakunta sijoittui yleisensarjan sijalle 133.

Kyykkäkerhon puheenjohtaja Mauranen pitää kisareissua onnistuneena. “Tärkeintä mielestäni oli se, että kisajuomat eivät loppuneet”, Mauranen kommentoi. Mauranen kertoo tapahtuman olleen hyvin järjestetty ja kiittää pelaajia mukavasta reissusta: “Toivottavasti ensi vuonna lähdetään kahdella joukkueella”.

Kyykkägallup

Raksateekkarit TTY:ltä

Mikä sai teidät lähtemään kyykkäämään?

-Tämä on talven paras tapahtuma.

Monennetta kertaa olette kyykkäämässä?

-Itseasiassa tämä on ensimmäinen kerta pelaamassa, on meillä fukisikyykkiä ollut, ei olla hirveesti harjoiteltu.

Minkälaiset tavoitteet teillä on tälle päivälle?

-Kyllä me voitetaan tää, finaalissa varmasti ollaan.

Kyykkätuomari Tommi, koneteekkarit TTY:ltä

-Toimin kyykkätuomarina kolmatta vuotta putkeen. Olen Pullonkaulan sekä Akateemisen olutseuran aktiivi.

Mikä saa lähtemään joka vuosi uudelleen kyykkään?

-Edut, kyllähän meillä on kaitenlaisia etuja tuomareilla. Yritin saada joukkueen kasaan, mutta se ei sitten onnistunut. Tuomariksi on hyvä palata, hyvin viihtyy.

Mikä on parasta kyykän mm -kiisoissa?

-Hyvä fiilis. Tämä on uniikki tapahtuma Suomessa, mihin kerääntyy näinkin paljon porukkaa. Lähes tulkoon, joka opiskelupaikkakunnalta on porukkaa. Ei ole niin kuin approt, että kierretään vaan baareja vaan on edes jotakin liikuntaa muistuttavaa.

Sekalainen seurakunta entisiä Tampereen opiskelijoita

Mikä sai teidät lähtemään kyykkäämään?

-Kuudes tai seitsemäs kerta

Kun olette niin kokeneita, onko antaa vinkkejä kyykän mm kisojen kävijöille?

-Kannattaa alotella ennen kuin lähtee peliin. Treenaaminen näiden kyykkien (mm-kisojen) välillä on ihan huijausta.

Mitkä ovat tavoitteenne tälle päivälle?

-Päästä saunaan kahdeltatoista. Tuli katkeraa tilitystä sinä ainoa vuonna, kun pojat oli päässyt jatkoon. Ossi oli yksin lämmittämässä saunaa. Kaikkina muina vuosina on pystynyt luottamaan, että ei jatkoapaikkaa tule.

Jyväskyläläinen fyysikoista, matemaatikoista ja filosofeista koostuva joukkue

Monennetta kertaa olette kyykkäämässä?

- Tämä on meille ensimmäinen kerta. Ensimmäisestä kerrasta huolimatta kisamenestys oli hyvä.

Kisat ovat jo ohitse ja jatkosakerma ette varmaan ole. Miten kuivailisitte kisamenestystä

Haluaisin aluksi korostaa, että harjoittelukausi oli hieman lyhyt tähän mihin pyrimme. Meillä ei ollut aikaa treenata fyysisesti tai teknisesti. Pyrittiin mielikuvaharjoittelun kautta etsimään optimaalista tiimikemiaa. Siihen päästiin todella hyvin. Tulokset, joihin harjoittelulla pääsimme toimivat todella hyvin Mutta tällä kertaa ei päästy siihen tavoitteeseen mihin pyrittiin, eli pudottiin ekassa lahkossa pois. Toisaalta päästiin pitkälle näillä eväillä, mitä tuotiin tänne. Ottaen huomioon että tämä on monelle meistä ensimmäinen kerta ja olemme tyhjistä ponkaisseet. Niin erittäin tyytyväisiä olemme tulokseen.

Keski-Suomalaisen Osakunnan Taistelevat metsot eli KSO:n virallinen kyykkäjoukkue

Monennetta kertaa olette kyykkäämässä?

Tämän joukkueen kolmas kerta, mutta meidän joukkuelaiset ovat oleet useita kertoja täällä harjoittelemassa.

Miten on kisapäivä mennyt?

Kisapäivä lähti hyvin aamusta käyntiin, saatiin porukka kentälle heti ensimmäiseen peliin. Kaikki olivat paikalla, mikä on poikkeuksellista. Strategiana oli siis se, että lähetettiin, yksi ihminen tiedustelemaan ja hakemaan kuoret ja loput saapuivat myöhemmin kentälle. Se toimi oikein hyvin, kun kerran päästiin karsinnasta eteenpäin. Me ollaan tosi hyviä pelaajia. Taivaan isä, siis Nykäsen Matti, on antanut suojelusta matkaan. Viimeinen peli hävittiin, koska Tamperelaiset teekkarit olivat sopineet sopupelin etukäteen. Tuomari oli samasta killasta kuin vastustava

joukkue. Oltaisiin muuten voitettu.

Mitäs tämän jälkeen?

Ensin pidetään joukkueen kanssa palveri. Mietitään vähän miten meni ja miten oltaisiin voitu parantaa suoritusta. Otetaan palautusjuomia. Metsäylioppilailla on yksi joukkue tuolla, niin Keski-Suomalainen Osakunta lähtee kannustamaan heitä.

AI NIINKU ENTISÖINTIÄ?

Ennen kuin avaan kirjoituksen otsikkoa tai edes pohjustan koko artikkelia, on minun myönnettävä olevani erinomaisen huono muistamaan mitä kukakin kaverini ja tuttuni opiskelee tai tekee työkseen. Eikä alan muistaminen edes riitä, vaan siitä olisi hyvä vielä jotain ymmärtääkin. Monet yliopiston koulutusohjelmat ja niiden tuottamien kansalaisten moninaiset työtehtävät kuulostavat perin kryptisiltä yksinkertaisen jumppasedän korvaan. En siis ole lainkaan hämästynyt, ettei useimmille ihmisille konservoinnin ammattiala, saattikka sen eettiset reunaehdot, ole millään tavalla tuttuja.

Nyt voidaan palata otsikkoon. Termi entisöinti kertoo ihmisille jo paljon enemmän. Useimmat kenties tietävät, että tuossa työssä saatetaan jotain entisenlaiseksi. Joku saattaa puhua ympäripyöreästi korjaamisestakin. Entisöinti erottuu kuitenkin varsin selkeästi konservattorin työnkuvasta. Palaan asiaan tuonnempana.

Yhteen lauseeseen puristettuna voidaan konservointi määritellä kulttuurihistoriallisten esineiden ja kohteiden suojelemiseksi. Kulttuurin laajaa käsitettä on vatvottu moneen otteeseen monella taholla, joten siihen ei ole syytä pureutua tässä kirjoituksessa. Todettakoon kuitenkin selvennykseksi, että termiin kulttuurihistoriallinen liittyy kaksi pääkohtaa: kulttuuri, eli ihmisyyhteisöjen tuottama aineellinen tai aineeton perintö, sekä historia, eli mennyt aika. Kun rajataan konservoinnin työkentäksi kulttuurihistoria, voidaan siis unohtaa esimerkiksi hirmuliskojen fossiilien kaivelu sekä uusimpien elektroniikkalaitteiden huolto. Aikakäsitys on tosin sinänsä

hämmävä, koska modernejakin esineitä voidaan toki tallettaa ja hoitaa museaalisesti, jolloin kuvaan astuvat myös konservattorit. Jätettäköön tämä hämäys kuitenkin ilman enempää ruotimista.

Palataanpa entisöintiin. Entisöinnin tarkoitus on yleensä saattaa jokin huonokuntoinen tekele käyttökuntoon sekä useimmiten sellaiseksi, jollainen se oli uutena heti valmistumisensa jälkeen. Työssä voidaan surutta poistaa ja korvata alkuperäistä materiaalia sekä osia, ja vaikka vanhoja aineita ja menetelmiä pyritäänkin käyttämään, se ei ole itsetarkoitus. Helposti ymmärrettävä esimerkki entisöinnistä voisi olla vaikkapa vanhan, ruostuneen autonromun saattaminen ajokuntoon vaihtamalla siihen monenmoista osaa renkaista jopa moottoriin asti ja laittamalla maalaus ja verhoilu uusiksi.

Konservoinnissa keskeinen ajatus on se, että kohteen historian annetaan näkyä. Kaikkia ”vikoja” ei ”korjata”, vaan päämäärä on esineen säilymisen turvaaminen estämällä tai ainakin hidastamalla siinä väistämättä tapahtuvia hajoamisprosesseja. Entisöijä voi hioa vanhan hilseilevän maalin pois ja laittaa tilalle uuden, mutta konservattori pyrkii sen säästämään uudelleenkiinnittämällä (konsolidoimalla). Alkuperäiset materiaalit sekä esineessä olevat kulumat tai jopa selvät vauriot voivat olla tärkeää todistusaineistoa kohteen valmistuksesta, käytöstä ja sitä käyttäneistä ihmisistä (ja kulttuurista). Suurimmat pohdinnat konservointityössä liittyvät juuri tähän. Mitä kohteella tai kohteesta halutaan kertoa ja näyttää? Kuten opettajani on monesti todennut, kyse

on aina valinnoista. Ei ole yhtä oikeaa tapaa konservoida tietynlainen esine. Jokainen on oma yksilönsä omine historioineen. Vaurio esineessä voi kertoa jostain merkittävästä historiallisesta tapahtumasta, kuten vaikkapa luodinreiät Eugen Schaumanin paidassa. Sen sijaan museoharjoittelijan aiheuttamaa halkeamaa Timo Sarpenevan lasiveistoksessa tuskin pidetään merkityksellisenä yksityiskohtana, joten tällainen esine pyritään varmasti restauroimaan.

Nyt saatat ihmetellä, että mistä ilmestyi termi restaurointi? Otetaanpa jälleen askel taaksepäin. Konservointi jaotellaan pääpiirteissään kolmeen eri osa-alueeseen: ennaltaehkäisevään konservointiin, varsinaiseen konservointiin sekä restaurointiin. Ennaltaehkäisevä konservointi käsittää kohteen säilytysolosuhteiden säätelämisen niin, että hajoamisprosessit estyvät tai hidastuvat merkittävästi. Varsinaisilla, niin sanotusti kajoavilla konservointitoimenpiteillä vaikutte-

taan objektiin vaikkapa siten, että siihen lisätään säilymistä parantavia aineita tai siitä poistetaan haitallisia korroosiotuotteita. Yleisin konservointitoimenpide on kohteen puhdistaminen. Restaurointi tarkoittaa kaikkia sellaisia toimenpiteitä, joilla esine saatetaan johonkin aiempaan fyysiseen eheyteensä sen elinkaaren aikana. Kyse ei ole siis mielivaltaisesta osien lisäämisestä tai poistosta, vaan restauroinnissa tulee ymmärtää esineen luonne sekä sen historia. Barbara Appelbaum kirjoittaa kirjassaan Conservation Treatment Methodology (2010) ideaalitulosta, jolla hän tarkoittaa sellaista pistettä esineen elinkaareissa, jossa se ilmentää parhaalla mahdollisella tavalla siihen liitettyjä merkityksiä.

Juuri niin, siis siihen liitettyjä merkityksiä. Koska elottomat objektit eivät kerro meille tarinaansa tai kuulumisiaan, on kyse aina meidän tekemistämme tulkinnoista. Ei ole yhtä oikeaa ideaalitulaa ja siihen tähtäävää restaurointia, muttei oikeastaan väärääkään. Eurooppalainen konservattoreiden järjestö E.C.C.O. on laatinut konservointityön eettisen ohjeistuksen, joka antaa hyvät, joskin melko ympäröivä ohjeet alan tekijöille. Teknisiin yksityiskohtiin ohjeistuksessa ei mennä, vaan todetaan muun muassa, että työssä täytyy kunnioittaa konservoitavan kohteen esteettisiä, historiallisia ja hengellisiä merkityksiä sekä sen fyysistä eheyttä. Toisen peruseräatteen mukaan konservointitoimenpiteiden pitäisi olla peruttavissa niin pitkälle kuin mahdollista. Esimerkiksi konsolidointi tai retusointi (paikkamaalaus) olisi hyvä pystyä poistamaan, mikäli teknologian kehittyessä esinettä saataisiin tutkittua tarkemmin, mutta vanhat konservointitoimenpiteet haittaavat sitä. Materiaalien kehittyessä voidaan

käytettyjä aineita vaihtaa toisiin, paremmin ikääntymistä kestäviin. Tämän takia työn dokumentointi on erityisen tärkeää. Kaikki käytetyt menetelmät ja aineet on selostettava raportissa, jotta tulevaisuuden konservaatit tietävät ilman työläitä tutkimuksia, mitä on tehty ja miten se vaikuttaa jatkotoimenpiteisiin.

Konservointi saattaa kuulostaa tylsältä ja nuhruiselta työltä. Mielestäni se on kuitenkin varsin jännää ja erikoista touhua. Konservoinnissa yhdistyvät historian tutkailu, käsillä tekeminen sekä eettiset pohdiskelut.

Jos joku kyseenalaistaa koko ammatin tarpeellisuuden, täytyy silloin kyseenalaistaa koko museokentän tarpeellisuus ja sitä myöten historian tutkimus ja tallennus. Kuten yksi suosikkisanontani kuuluu: jos emme tunne menneisyyttämme, on vaikea ponnistaa tulevaisuuteen.

Karjalan kieli Suomessa - A karjalai nyelv Finnországban

Historialliset perustelut karjalan kielen opettamiselle ovat laajat: Muinaiskarjalaa puhuttiin Suomen alueella jo 800-luvulla, 1200 vuotta sitten. Laajoilla alueilla nykyistä Suomea (Pähkinäsaaren rauhan rajan, joka tosin oli valvomaton, itäpuolella) puhuttiin karjalaa ja saamelaiskieliä. Muinaiskarjalan läntisimmistä murteista (Savilahden eli nykyisen Mikkelin, Jääsken ja Äyräpään pogostojen) kehittyivät suomen kielen savolais- ja kaakkoismurteet. Läheisyydestään huolimatta suomen kielen karjalaismurteet eli Pohjois-Karjalan savolaismurteet ja Etelä-Karjalan kaakkoismurteet lasketaan kielitieteessä nykyään eri kieleen (suomeen) kuuluviksi kuin karjalan kieli.

1600-luku oli uskonsotien aikaa ja arviolta 50 000 karjalankielistä pakeni Suomen alueelta (Käkisalmen läänistä, johon kuuluivat Pohjois-Karjala, Laatokan ja Raja-Karjala sekä Itä-Kannas) Tveriin Moskovan lähelle. Vain Raja-Karjala eli Salmin kihlakunta jäi valtaosaltaan karjalankieliseksi. Karjalan kielen vaikutuksen kuitenkin huomaa Itä-Kannaksen, Luoteis-Laatokan ja Pohjois-Karjalan murteissa. Suomen valtion syntyessä karjalankieliset olivat Vanhan Suomen palautuksen 1812 jälkeen kolmanneksi suurin kieliryhmä suomen- ja ruotsinkielisten jälkeen. Suojärven, Salmin ja Suistamon pitäjät olivat karjalankielisiä. Impilahden, Soanlahden, Korpiselän ja Ilomantsin pitäjät olivat kaksikielisiä (karjala-suomi).

Venäjän vallankumousta 1917 seurannut Venäjän kansalaissota toi Suomen puolelle pakolaisia Itä-Karjalasta. Toisen maailmansodan seurauksena 60 000 karjalankielistä lähti evakkoina ympäri Suomea. Heidät asutettiin siir-

A karjalai nyelv oktatása nagy történelmi hagyományokon alapulhat: az őskarjalai nyelvet már 1200 évvel ezelőtt, a Kr. u. 800-as években is beszélték Finnország területén. A mai Finnország nagy területén beszéltek karjalai és számi nyelveken a (be nem tartott) pähkinäsaari-i békekötés során rögzített határ keleti oldalán. Az őskarjalai nyelv legnyugatabbí (a Savilahtiban, azaz a mai Mikkeliben, a Jääskiben és az Äyräpääben beszélt) nyelvjárásaiból fejlődtek ki a finn nyelv savoi és délkeleti nyelvjárásai. Függetlenül ezek egymáshoz viszonyított közelségétől a finn nyelv karjalai nyelvjárásait, azaz az észak-karjalai savoi nyelvváltozatokat és a dél-karjalai délkeleti nyelvjárásokat napjainkban nyelvészetiileg nem a karjalai nyelvhez, hanem egy külön nyelvhez (a finnhez) tartozónak vélik.

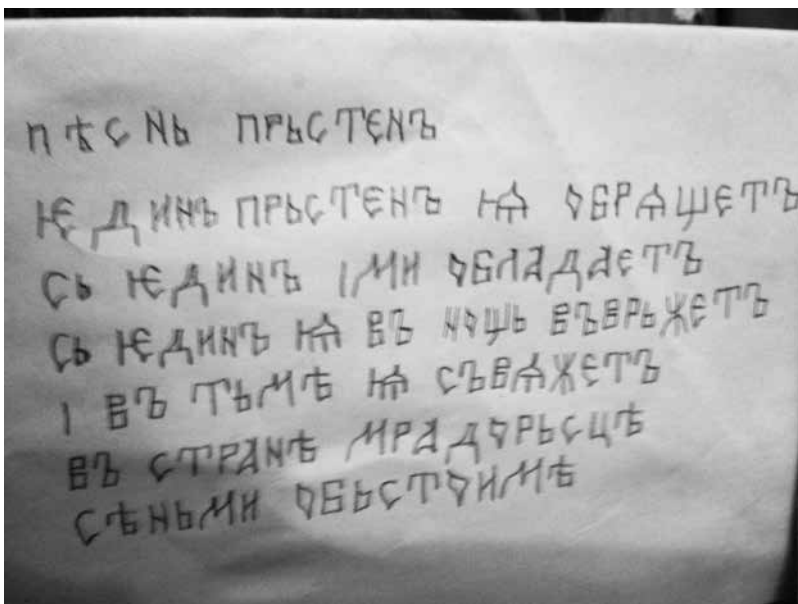
Az 1600-as években vallásháborúk dúltak, ekkor hozzávetőleg 50.000 karjalai nyelvű ember menekült el Finnország területéről (a käkisalmi régióból, ahová Észak-Karjala, a Ladoga-tó környéke, a Karjalai határterület és a Karjalai-földszoros tartoztak) a Moszkva közelében lévő Tver területére. Csak a Karjalai határterület azaz a Salmi járás maradt meg többségében karjalai nyelvűnek. Mindazonáltal a karjalai nyelv hatásai megfigyelhetők mind a Karjalai-földszoros, mind az Északnyugat-Ladoga és Észak-Karjala nyelvjárásaiban. Amikor a finn állam elkezdett kialakulni, az ún. Régi Finnországba való 1812-es visszatérés után a karjalai volt a harmadik legnagyobb nyelv a finn és a (finnországi) svéd mellett. Suojärvi, Salmi és Suistamo körzetei karjalai nyelvűek voltak. Impilahti, Soanlahti, Korpiselkä és Ilomantsi körzetei pedig (karjalai és finn) kétnyelvűek voltak.

toväen sijoitussuunnitelman mukaan lähinnä Pohjois-Karjalaan, Pohjois- ja Etelä-Savoon, Kainuuseen ja Pohjois-Pohjanmaalle. Vuonna 2019 karjalankielisten määrän Suomessa arvioitiin olevan 11 000 (Kuitenkin kieltä ymmärtää passiivisesti huomattavasti tätä suurempi määrä: 20 000). Yhteisö kattaa näin ollen noin 31 000 henkeä.

Nykyään Suomen karjalaisista vain osa puhuu karjalaa. Luovutetun Karjalan evakot (poisluettuna karjalankieliset), etelä-karjalaiset ja suuri osa kymenlaaksolaisista puhuvat suomen kaakoismurteita. Pohjoiskarjalaiset puhuvat itäisiä savolaismurteita. Kaikki nämä kielimuodot ovat muinais-karjalan kielen jatkajia ja ovat tietenkin osa karjalaisen kulttuurin kokonaisuutta. Karjalaiseen maailmaan kuuluvat myös inkeroiset, jotka puhuvat inkeroisten kieltä. Karjalan kielellä on kuitenkin yhä korvaamattoman suuri merkitys kulttuurin ja identiteetin kannalta. Tilannetta voi verrata Irlantiin, jossa alkuperäistä iirin kieltä puhuu vain vähemmistö.

Az 1917-es oroszországi forradalom nyomán kelet-karjalai menekültek érkeztek Finnországba, a második világháború után pedig további 60.000 karjalai anyanyelvű menekült érkezett. Őket az áttelepítési programok nyomán főként Észak-Karjalába, Észak- és Dél-Savoba, Kainuuba és Észak-Pohjanmaaba telepítették be. 2019-ben Finnországban a karjalai nyelvet beszélők számát 11 000 főre becsülték, noha a nyelvet passzívan – azaz a megértés szintjén – ennél nagyobb számban, 20.000 fő beszéli. Összesen körülbelül 31 000 ember.

Manapság a finn karjalaiaknak csak egy része beszéli a karjalai nyelvet. Az emberek Dél-Karjalában a délkeleti finn nyelvjárásokat használják. Észak-Karjalában a szavói finn nyelvjárásokat beszélnek. Mindezen nyelvváltozatok a karjalai kultúra egészének szerves részét képezik. A karjalai nyelvnek még mindig pótolhatatlanul nagy jelentősége van a kultúra és az identitás szempontjából. Ez a helyzet összehasonlítható például az írországgal, ahol az őshonos ír nyelvet csupán a kisebbség beszéli. Unkarinos Farkasné Gulyás Nikolett

MYÖ OLLAAN MEHTÄLÄISSII

Viimo vuojen joulukuun 18. päivä on Pohjos’-Karjalan aluvekielle merkitykseäs sen tautta, jotta sillon’ Helsingin yl’opiston humanistisessa tiijekunnassa hyväksyttiin Koskisen Janin pohjos’karjalan aluvekielä kirjuttama ruo ratu -työ. Suomen aluvekielet, joita ennen haukuttiin ”murtteiks”, ovat nykyjään uha’alassii ja kaipovvaat justtiin Koskisen työn avula tapahtuvoo normittamista. Paikallissii aluvekiellii tulisii opettook kieljpesissä kun’ uha’alassii vähemmistökiellii. Kuvvainnollisena elleenä kai-kenmoissii somen ”murreviikkoloihen” lisäksj sopisj Pohjos’-Karjalan aluvekielen päivä, jota voisj juhllii justtiisa 18. joulukuuta.

Kansammu itetentitietin soisin nousovan yhtteyvvestä muahan ja ympäröivvään luonttoon, vanahasta kansanperinteestä ja kielestä sekä tuonilimassiin männeihen sukupolovviin muistelemisesta. Valtijokonneisto on yllääntä päin miärätty ja muarahvvaalle vierasta (ruohtalaista) hallintokulttuurii. Suomalainen oikeusjärjestelmä polveutuu ruotsalaisesta. Se on vain pintakerrosta. Suomen valtio pohjautuu ruotsalaiseen hallintojärjestelmään ja on siten vain kolonisaa-tion jatke Metsähallituksineen, joka hallitsee Savo-Karjalassa vanhoja kas-kimaita.

Valtionalismin sijaan näen tärkeämpänä maarahvaan eli tässä tapauksessa muinaiskarjalan kielimuodon jatkajien: savolaisten, äyrämöisten ja karjalaisten kulttuurin ja sukupolvien ketjun. Geneettisesti eristyksissä olleet itäsuomalaiset muodostavat oman ryhmänsä, joiden maita kolonisoidaan. Moarahvahan itseidentifikaation kannalta on tärkeää tuntea juurensa. Lisäksi itseidentifikaatio on mielestäni seikka, jossa pragmaattisuus ja skandinaavin esittäminen ovat itsensä pettämistä ja varsinkin kyseessä olevan kolonisaation jatkoa, kun pakottajana on valtio.

Suomen kielen päämurreryhmät, joita EU:n termilöihin mukkaan kuhun aluvekieliks’, ovat kehittyneet myöhäs’kantasuomalaisista kieljmuotoloista. Näistä Terho Itkosen mallintaman itäkantasuomen jäläkeläissii ovat mm. muinas’karjala ja muinas’vepsä sekä vöro-seton kiel’. Muinas’karjalasta polovveuttuut nykyset karjalan ja inkeröisen kielet sekä suomen kielen itämurtteet, jotka jakkauttuut savolais- ja kaakkoismurteissii. Muinas’vepssee jatkkaat vepsän, lyydin ja livvinkarjalan kielet.

Näihen kielilöihin uha’alassuus molemmin puolin rajjoo pannoo meijät kysymmään, halluummako jatkkaa jäläkipoloville immeiskunnan historiallisen kehityksen tuloksena syntyneitä kiel’muotojammu, vai annamma-ko niihen hävitäk. Sama, mikä koskkoo meijjän murtteita suhteessa suomen kirjakielleen, koskkoo myös suomen kielen suhetta englannin kielleen, joka valtovvaa alloo yl’opistoloissa.

Karjalaisen Osakunnan virkailijat 2019

Inspehtori: Kari Rummukainen
Kuraattori: Juho Eskelinen
Varakuraattori: Kirsi Kauppinen
Taloudenhoitaja: Miina Piipponen
Sihteeri: Aino Turunen
Toiminnanohjaaja: Antti Vaaranta
Isännät: Jussi Aalto ja Juska Räsänen
Emännät: Kerem Atak ja Salla Toivanen
Tiedotussihteeri: Juska Räsänen
Fuksimajurit: Nasti Pelvo ja Sanni Sorajoki
Vuosijuhlamestari: Salla Kuittinen
Kulttuurisihteeri: Laura Korhonen
Ekskursiomestari: Eliisa Leppävuori
Maakuntasihteeri: Salla Kuittinen
Kv-sihteeri: Aino Partanen
Valokuvaaja: Mikko Peltotupa
Arkiston- ja kirjastonhoitaja: Jarno Huusko
Historioitsija: Jesse Soininen
Kappalainen: Aino Turunen
Laulunjohtaja: Antti Vaaranta
Liikunnanohjaaja: Jarno Huusko
Puukellon päätoimittaja: Alina Riionheimo
Puukellon toimitussihteeri: Emmi Puumalainen
Asuntosihteeri: Jani Parviainen
HTK:n varapuheenjohtaja: Eliisa Leppävuori
HTK:n klubimestari: Juska Räsänen

Brunssikerhon puheenjohtaja: Eliisa Leppävuori
Juristikerhon puheenjohtaja: Maria Karpathakis
Kiekkokäen puheenjohtaja: Lauri Mauranen
Kyykkäkerhon puheenjohtaja: Lauri Mauranen
Maanpuolustuskerhon puheenjohtaja: Juska Räsänen
Pilkkikerhon puheenjohtaja: Lauri Tahvanainen
Purjehduskerhon puheenjohtaja: Tatu Räsänen
Spielkan puheenjohtaja: Samuli Rantanen

Osakuntaneuvosto: Juho Eskelinen, Kirsi Kauppinen, Antti Vaaranta, Aino Turunen, Juska Räsänen, Miina Piipponen, Iina Laak, Eliisa Leppävuori, Nasti Pelvo ja Sanni Sorajoki

Apuisännät: Hilla Liedes, Noora Lohi, Lauri Mauranen, Aino Partanen, Mikko Peltotupa, Nasti Pelvo, Jesse Soininen, Iida Tiainen

Apuemännät: Krista Karttunen, Kasimis Kokkonen, Lydia Lehtola, Olga Mezhevich, Aida Piirainen, Olli Pitkänen, Amanda Poutiainen, Lauri Tahvanainen ja Terhi Ticklen

Asuntotoimikunta: Lauri Mauranen, Miina Piipponen, Juska Räsänen ja Antti Vaaranta

Kv-toimikunta: Miina Piipponen

Koulutus- ja rekrytointitoimikunta: Jussi Aalto, Kerem Atak ja Iina Pakarinen

Puukellon toimituskunta: Salla Kuittinen, Tatu Räsänen ja Aino Turunen

Pieni Puukello
ISSN 0359-1271

Julkaisija
Helsingin yliopiston
Karjalainen Osakunta

Päätoimittaja
Alina Riionheimo
alina.riionheimo@helsinki.fi

Toimitussihteeri
Emmi Puumalainen
emmi.puumalainen@helsinki.fi

Painopaikka
Picaset Oy, Helsinki

Painos
200

Toimituskunta
Aino Turunen
Salla Kuittinen
Tatu Räsänen

Ilmestyminen
Neljä kertaa vuodessa

**Pieni Puukello saa HYY:n
järjestölehtitukea.**

Kuvien oikeudet

Kansilehtien kuvat - Alina Riionheimo

Puhe Isänmaalle - Wikimedia commons: Vz83

Setä civikset houkuttelivat fuksityttöjä Tampereelle - Salla Kuittinen

Ai niinku entisöintiä? - Jarno Huusko

Karjalan kieli Suomessa - Janne Waris

Posti Green

**Seuraavaan Puukelloon lähetettävien juttujen
deadline on 23.4.**